

Figyelő

Válogatott bibliográfia a 2018. július–október közötti időszak
zsidó vonatkozású irodalmából, sajtójából

DALLOS ESZTER MUSRÁJA

VALLÁS

ENGYH Sándor

A nevekben rejtőző történelem.
Az üzenet megértéséhez
elengedhetetlen masszóra Mózes
második könyvében. In: *Sárospataki
Füzetek*, 2018. 1. szám 103–113. o.

RÁCZ-NAGY Zsófia

Mózes oximoronikus halála.
Különös tekintettel a Petivat
Mosheh Rabbenu midrásokra.
In: *Vallástudományi Szemle*,
2018. 2. szám 9–19. o.

KÖSZEGHY Miklós

Hogyan éltek az Őszövetség
világában? In: *Pannonbalmi Szemle*,
2018. 2. szám 31–40. o.

Ajvé. Hogyan élnek meg

a magyarországi zsidók a zsidósá-
gukat – erre keresett választ egy
kutatás, amelyből kiderül, hogy
a vallási hagyományokhoz kötődő
előírásokat kevesen követik.
In: *Heti Világgazdaság*,
2018. július 5. 18–19. o.

NASINSZKY Péter

A melegkultúra és a zsidó-
keresztény kinyilatkoztatás.
Büszkeség és balítélet. In: *Hetek*,
2018. július 6. 28–31. o.

MAKKI Marie-Rose

Milyenek a magyar zsidók? Átfogó
kutatás a magyar zsidóságról.
In: *Hetek*, 2018. július 13. 38–41. o.

MORVAY Péter–KULIFAI Máté

Az ünneplés és az apokalipszis.
Az egyház nem léphet a zsidóság
helyére. 2. rész. In: *Hetek*, 2018.
szeptember 28. 22–27. o.

HITKÖZSÉG

NAGY Gergely Miklós

„Híveket nem lehet pénzért venni”.
Radnóti Zoltán, a Mazsihisz
Rabbitezületének elnöke
In: *Magyar Narancs*, 2018. július 26.
8–10. o.

HEISLER András

Egyházakra van szükségetek.
In: *Heti Világgazdaság*, 2018.
szeptember 13. 65. o.

SORSOK HÁZA

CZENE Gábor

Schmidt Mária mellett lobbizik
a kormány.
In: *Népszava*, 2018. július 14. 3. o.

KARSAI László

A rabbi és a Sorsok Háza.
In: *Népszava*, 2018. július 17. 11. o.

CZENE Gábor

Köves Slomóéké a Sorsok Háza.
In: *Népszava*, 2018. szeptember 8.
3. o.

KISS Adorján

Jövőre megnyitják a Sorsok Házát.
Köves Slomó: A holokauszt nem
a zsidók ügye, hanem ösz-
társadalmi kérdés. In: *Magyar Idők*,
2018. szeptember 8. 4. o.

A sors kegyeltjei. A kormány ügyes
trükkkel elérte, hogy a hozzá lojális
Egységes Magyarországi Izraelita
Hitközség égisze alatt Schmidt
Mária befejezhesse a Sorsok Házát.
In: *Heti Világgazdaság*, 2018.
szeptember 13. 16–17. o.

GYÖRGY Péter

Törvénytől sújtva – út a Sorsok
Házához. In: *Élet és Irodalom*, 2018.
szeptember 14. 6. o.

CZENE Gábor

„Nem leszünk árulók.” Ebben a
történelem hamisításban nem
veszünk részt – mondta Heisler
András, a Mazsihisz elnöke. In:
Népszava, 2018. szeptember 15. 4. o.

MÁRTON László

Házak sorsa. Köves Slomó és
Schmidt Mária egymásra talált.
In: *Népszava*, 2018. szeptember 15.
mell. 1. o.

RÉVÉSZ Sándor

Ne zsidózzuk le a holokausztot!
In: *Heti Világgazdaság*, 2018.
szeptember 20. 73. o.

FRÖLICH Róbert–GÁBOR

György–VÖRÖS Kata
Sorsok érdekházassága.
In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 21. 8–9. o.

CZENE Gábor

Köves Slomó szerint hisztériakeltés
folyik. In: *Népszava*, 2018.
szeptember 27. 5. o.

KELLER-ALÁNT Ákos

A kóserági pecsét. A Sorsok Háza,
Schmidt Mária, Köves Slomó.
In: *Magyar Narancs*,
2018. szeptember 27. 19–21.

KELLER-ALÁNT Ákos

„Elfogadtuk az ajánlatot”. Köves
Slomó, az EMIH vezető rabbija
csak úgy vállalta a megszólalást
a Narancsban, ha véleménycikket
közölhet vagy interjút adhat a
témában. Ez utóbbi lehetőséggel
éltünk. In: *Magyar Narancs*,
2018. szeptember 27. 21–22. o.

- BRAHAM, Randolph L.
Nyílt levél Heisler Andrásnak.
In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 28. 2. o.
- TAMÁS Gáspár Miklós
A Sorsok Háza nemléteért.
In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 28. 8. o.
- CZENE Gábor
Rabbik vitája a Sorsok Házáról.
In: *Népszava*, 2018. október 5. 3. o.
- KÖVESDI Péter
A Balsors Háza. In: *Vasárnapi Hírek*, 2018. október 6. 16–17. o.
- ÓNODY-MOLNÁR Dóra
Új rétegek a
holokausztdiskurzusban. Köves
Slomó és Frölich Főbert vitája a
Sorsok Házáról. In: *168 Óra*,
2018. október 11. 23–25. o.
- MEGEMLEKEZÉSEK
- CSERI Péter
Még a fájdalom is ehhez a földhöz
köt. Külföldi fiatalok zsidó sírokat
gondoznak a Kozma utcában. In:
168 Óra, 2018. augusztus 9. 22–45. o.
- TÖLGYESI Gábor
Radnóti Miklós és az emlékezet
utakövei. Az elmúlt héten több
mint ötven munkaszolgálatos
egykori lakóhelyén helyeztek el
botlatóköveket. Köztük van
Radnóti Miklós is. In: *Népszava*,
2018. augusztus 13. 2. o.
- SZÉKELY Ilona
Tragikus műtáradarabok. Diafilmek
a Páva utcában. In: *168 Óra*, 2018.
augusztus 23. 54–56. o.
- TÖRTÉNELEM,
TÁRSADALOMTÖRTÉNET
- KOMORÓCZY Géza
Mozaikkövek a magyarországi
zsidó történelemből a 20. század
első felében. In: *Az Ungvári tanár és
tudós*. Összeáll. Lichtmann Tamás.
Noran Libro, 2018. 17–33. o.
- URBANCSOK Zsolt
Makói zsidó polgársors. Szemere
(Schwarcz) Manó élete és
tevékenysége. In: *A makói József
Attila Múzeum évkönyve 2. József
Attila Múzeum*, 2018. 146–165. o.
- ZIMA András
Elkísérés nélküli gyász. Első
világháborús magyar zsidó hősi
halottak gyász híreinek
antropológiai vizsgálata a
budapesti magyar nyelvű
zsidólapokban. In: *A Nagy Háború
batása a mindennapok kultúrájának
változására*. Szerk. Glässer
Norbert, Mód László. Néprajzi és
Kult. Antropológiai Tansz., 2018.
487–497. o.
- PAKSA Rudolf
Zsidókérdéskutató Magyar
Intézet, avagy a „tudományos
antiszemitizmus” Magyarországon.
In: *Múltunk*, 1. szám 4–49. o.
- ZOMBORY Máté
A nemzeti tragédia narratívái:
Lévai Jenő, az írás és a történelem
(1932–1948). In: *Múltunk*, 2018. 2.
szám 197–236. o.
- GYÖRGY Péter
A soha nem volt város. Egy zsidó-
negyed nem Disneyland. In: *Mú-
zeumcafé*, 2018. 4. szám 90–101. o.
- CSEJTEI Orsolya
Rudi, Gizella és Robi nyomában.
Száz ezer gyereket gyilkoltak meg a
holokauszt alatt, az ő
felkutatásukra indult el a Saul
Gyermekei Emlékprogram. In:
Vasárnapi Hírek, 2018. július 7.
22. o.
- SCHAUSCHITZ Attila
A perbe fogott halálgyár. Ötven
éve halt meg Fritz Bauer. In:
Magyar Narancs, 2018. július 12.
22–23. o.
- BEDŐ Iván
Sajnálatos közlés. Tragikus
következményekkel járt, hogy
nyolcvan éve Európában és a
tengerentúlon elzárkóztak az
üldözöttek befogadásától. In: *Heti
Világáztudás*, 2018. július 12. 40–
41. o.
- KARSAI László
1944. augusztus 2. Az auschwitzi
cigánylágér felszámolása, ahogy a
magyar zsidó rabok látták. In: *Élet
és Irodalom*, 2018. augusztus 3. 9. o.
- A magyar-izraeli viszony története.
Nehezen születő szövetség In:
Hetek 2018. augusztus 3. 12–13. o.
- TAMÁS Pál
És hol maradnak a pesti zsidók?
In: *Élet és Irodalom*, 2018. augusztus
31. 9. o.
- GERVAI András
Törölve. Kabos Gyula (h)arcai. In:
Élet és Irodalom, 2018. augusztus 31.
10. o.
- PELLE János
Fajvédő orvosok és a holokauszt.
In: *Élet és Irodalom*, 2018.
szeptember 7. 6. o.
- KARSAI László
Szakály, Horthy és a korlátozott
történelmi igazság. In: *Élet és
Irodalom*, 2018. szeptember 7. 12. o.
- FRIED Ilona
Trieszt, 1938. szeptember.
Mussolini beszéde a faji
törvényekről. In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 14. 8. o.
- KARSAI László
Orvosok a Horthy-korszakban.
In: *Élet és Irodalom*,
2018. szeptember 14. 12. o.
- PELLE János
A történész troll. In: *Élet és
Irodalom*, 2018. szeptember 21. 2. o.
- PÁSZTOR T. Tamás
Hiányzó. 15 évesen a tiszafüredi
gettóban várt a biztos halálra.
Lebovits Imre.
In: *Népszava*, 2018. szeptember 22.
mell. 6. o.
- KARSAI László
Pelle (János) és a
történettudomány. In: *Élet és
Irodalom*, 2018. szeptember 28. 2. o.
- KRUSOVSKY Dénes
Facipók a Grabenen. Magyar zsidó
kényszer munkások nyomában

Bécsben. In: *Magyar Narancs*, 2018. október 4. 26–27. o.

KARSAI László

Vita Horthyról (Miklós). In: *Élet és Irodalom*, 2018. október 19. 10. o.

VÉLEMÉNY

FRISS Róbert

Szakály Sándor két hazugsága. In: *Népszava*, 2018. szeptember 4. 9. o.

NEKROLÓG

VÁRKONYI Benedek

Beszédes szavak. A múlt héten elhunyt francia filozófus egyetlen, kilenc és fél órás filmben mutatta meg a milliókat elpusztító rendszer működését. Claude Lanzmann. In: *Heti Világgazdaság*, 2018. július 12. 44. o.

BALOGH Gyula

Búcsú Székelyi Józseftől. In: *Népszava*, 2018. augusztus 23. 12. o.

Székelyi József (1946–2018) In:

Hetek, 2018. augusztus 24. 6–7. o.

HAJBA Ferenc

Béke és csók a másik parton. Székelyi József „letette a fegyvert”. In: *168 Óra*, 2018. augusztus 29. 51. o.

GULYÁS Virág

Ari Fuld, (1973–2018). In: *Hetek*, 2018. szeptember 21. 10–11. o.

SIMONE VEIL

VÁRKONYI Tibor

Út a Panthéonba. (Simone Veil.) In: *Népszava*, 2018. július 7. 10. o.

MÁRTON László

78 651: Auschwitztól a Panthéonig. In: *Népszava*, 2018. július 10. mell. 3. o.

KULTÚRA, IRODALOM, KIÁLLÍTÁS, FILM, SZÍNHÁZ, ZENE

CSEJTEI Orsolya

Újra éneklő halottak. Elek Judit Kossuth-díjas filmrendező haszid dalokat ment. In: *Vasárnapi Hírek*, 2018. július 14. 12–13. o.

VÁRKONYI Tibor

Lanzmann (Claude) és a Soah. In: *Népszava*, 2018. július 14. mell. 6. o.

SZÁNTÓ T. Gábor

Nem öl, nem ölel. Szexualitás, erőszak és identitás Iszaak Babel műveiben. In: *Élet és Irodalom*, 2018. július 27. 13. o.

BEKE Albert

Hiba Konrád Györgyöt isteníteni. Senki ne higgye, hogy Nyugaton olvassák az író regényeit. In: *Magyar Idők*, 2018. augusztus 4. 10. o.

KRUSOVSZKY Dénes–PÁLOS

Máté
Álmunka. Továbbra is bizonytalan a Kertész-hagyaték sorsa. In: *Magyar Narancs*, 2018. augusztus 9. 26–27. o.

MURÁNYI Gábor

Helyszíni export. Gergely Ágnes. In: *Heti Világgazdaság*, 2018. október 11. 40–42. o.

CSÁKVÁRI Géza

A humor sem akadály.
Figyelemreméltó vicces és elgondolkodtató a Röhring Géza főszereplésével készült *To dust* című film, amelynek magyarországi premierje a Limmud fesztiválon volt. In: *Népszava*, 2018. október 29. 11. o.

INTERJÚK

KÖVES Gábor

„Apám soha nem rejtette el, hogy nő”. Susan Faludi író, újságíró. In: *Magyar Narancs*, 2018. július 26. 27–28. o.

RÁCZI Péter

Az árulás világa, a szabadság körei. Mezei Márk: Utolsó szombat című regényéről a szerzővel beszélgettünk. In: *Vasárnapi Hírek*, 2018. július 28. 18–19. o.

KÖVES Gábor

„Óriási történelmi problémák”. Robert Rozett, a Jad Vasem Könyvtárának igazgatója. In: *Magyar Narancs*, 2018. augusztus 2. 20–21. o.

KÖVES Gábor

„A náciokról szó sem esett”. Gunter Demnig képzőművész, a botlatókövek atyja. In: *Magyar Narancs*, 2018. augusztus 9. 21–22. o.

KÖVESDI Péter

Nyugati ábrándokat kergetünk. Szántó T. Gáborral zsidóságról, identitásról és lelkiismeretről is beszélgettünk. In: *Vasárnapi Hírek*, 2018. szeptember 1. 23. o.

TÖLGYESI Gábor

Bolygassuk csak a múltat! Perlik, de a náci tömeggyilkos kisétál a bíróságról. Megtörtént esetet mutat be a Christian Frosh Murer – Egy per anatómiája című műve. Ferdinand Trauttmansdorff. In: *Népszava*, 2018. október 4. 5. o.

NAGY Gergely Miklós

„Átszakadt egy gát és folyamatosan ömlik.” Ránki Sára bűnügyi nyelvész a hazai gyűlöletbeszédéről. In: *Magyar Narancs*, 2018. október 25. 8–10. o.

KÖNYVEKRŐL

TOMKA Béla

A Horthy-rendszer mérlege vagy vádirata? Ungváry Krisztián: A Horthy-rendszer és antiszemitizmusának mérlege. In: *Múltunk*, 2018. 1. szám 174–187. o.

BALIGA Violetta Lilla

Mary Gluck: A láthatatlan zsidó Budapest. In: *Századok* 3. szám 706–709. o.

- ZEKE Gyula**
Bedekker a másvilágra. Tóth Vilmos: "Nemzeti nagylétünk nagy temetője". A Fiumei úti sírkert és a Salgótarjáni utcai zsidótemető adattára. In: *Budapest*, 2018. 7. szám 30. o.
- HOMPOLA Krisztina**
A másik igazság. Hat zsidó asszony életútja rajzolódik ki Marianna D. Birnbaum: Láthatatlan történetek című könyvében. In: *Népszava*, 2018. július 10. 11. o.
- Drága Kittym! Képregény.** (Anne Frank naplója.). In: *Magyar Narancs*, 2018. augusztus 2. 31. o.
- ÓNODY-MOLNÁR Dóra**
Jövünk a semmiből. Kötet a zsidók elhallgatott igazságáért. Szunyogh Szabolcs: Magyar menóra. In: *168 Óra*, 2018. augusztus 2. 48–51. o.
- MARNO János**
A költő neve. Uri Asaf: A rózsza türelme. In: *Élet és Irodalom*, 2018. augusztus 10. 21. o.
- PELLE János**
Vérminták a bőröndben. Ki mentette meg Mengelét, „a halál angyalát”? Oliver Guez: Josef Mengele eltűnése. In: *Magyar Idők*, 2018. augusztus 11. 15. o.
- KÁCSOR Zsolt**
A körülmetélés meséje. A rabbi és az oroszlán. Zsidó mesék, legendák történetek. In: *Élet és Irodalom*, 2018. augusztus 17. 20. o.
- KARSAI László**
Ex libris. Vonyó József: Gömbös Gyula és a hatalom. Egy politikussá lett katonatiszt. Zoltán Gábor: Szomszéd. In: *Élet és Irodalom*, 2018. szeptember 14. 19. o.
- DOMÁNY András**
Házmaster-történelem. A budapesti házfelügyelők és a magyarországi holokauszt. (Istvan Pal Adam: Budapest Building Managers and the Holocaust in Hungary. Palgrave, London, 2018.) In: *Mozgó Világ*, 2018. 10. szám 85–95. o.
- Cz. G. [CZENE Gábor]**
Zsidótörténet katolikus ajánlással. A magyarországi zsidóság története. In: *Népszava*, 2018. október 4. 5. o.
- SCHÜTTLER Tamás**
Ex libris. Heltai Jenő: Négy fal között. Botos János: Magyar zsidók szovjet lágerekben 1939–1956. Szántó T. Gábor: 1945 és más történetek. In: *Élet és Irodalom*, 2018. október 5. 19. o.
- R. HAHN Veronika**
A múlt nem hagyja magát eltörölni. Berend T. Iván: Naplementék. In: *Népszava*, 2018. október 5. mell. 3. o.
- GERVAI András**
Ex Libris. Zoltán Gábor: Szomszédok. Csillaggal nem jó járni most. Kis Pál budapesti fényképész naplója (1944. október–december). In: *Élet és Irodalom*, 2018. október 31. 19. o.
- MEGJELENT KÖNYVEK**
- VALLÁS**
A magyarországi zsidóság története. Szerk. Róna Tamás és Mezei Mónika. Szent István Társulat, 2018. 148 o. 2280 Ft
Zsidók és zsidóság Magyarországon 2017-ben. Egy szociológiai kutatás eredményei. Szerk. Kovács András, Barna Ildikó. Szombat, 2018. 226 o.
- TÁRSADALOMTÖRTÉNET**
- BÁCSKAI Éva**
Századok hullámain. Egy szegedi zsidó család letelepedésének története. Dokumentumregény. Oriold, 2018. 357 o. 2900 Ft
- BOTOS János**
Magyar Zsidók szovjet lágerekben 1939–1956. Jakab és Komor tér 6. Egyesület, Minerva Könyvképző, 2018. 336 o.
- FALUDI, Susan**
Előbívás címmel. Mindent apámról. Ford. Merényi Ágnes. Libri Könyvkiadó, 2018. 461 o. 3999 Ft
- FOLMAN, Ari–POLONSK, David**
Anne Frank naplója Fordította: Bernáth István, Laza Réka. Park Könyvkiadó, 2017, 156 oldal, 3450 Ft
- GOTTDANK Tibor**
A magyar zsidó építőművészek öröksége. Lajtán innen és Lajtán túl. K. u. K. K., 2018. 383. o. 9800 Ft
- GYARMATI György**
„Egyszer már kellett így utaznunk.” Zsidó kitelepítettek sorsközössége – és különbözőségei. In: Honukban otthonlanok. Tanulmányok az 1951. évi budapesti kitelepítésének történetéből. Szerk. Gyarmati György és Palasik Mária, Kronosz, 2018. 171–210. o.
- PAKSY Zoltán**
Itóczy Győző és a magyar antiszemita mozgalom (1875–1892). L'Harmattan Kiadó, 2018. 282 o. 2990 Ft
- SZÜCS József**
Hült helyek. Egy valaha volt zsidó közösség nyomában. [Mocsa.] Szűcs J., 2018. 131 o.
- SZUNYOGH Szabolcs**
Magyar menóra. Zsidó emlékhelyek Magyarországon. Noran Libro Kiadó, 2018. 440 o. 3990 Ft
- TÓHT Vilmos**
„Nemzeti nagylétünk nagy temetője.” A fiumei úti sírkert és a Salgótarjáni utcai zsidótemető adattára. Nemzeti Örökség Intézet, 2018. 519 o.